

УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298-70-33

Міністру юстиції України
Денису МАЛЮСЬЦІ

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України
«Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

На підставі статей 1, 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» під час виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, працівниками Секретаріату Уповноваженого виявлено порушення прав людини у діяльності медичної частини № 54 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Харківській та Луганській областях (далі – медична частина).

Статтею 49 Конституції України визначено, що держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування.

Статтею 6 Основ законодавства України про охорону здоров'я визначено, що кожний громадянин України має право на охорону здоров'я, що передбачає медичний догляд, який є необхідним для підтримання здоров'я людини.

Частиною 3 статті 1 Закону України «Про попереднє ув'язнення» визначено, що тримання осіб, взятих під варту, відповідно до завдань кримінального судочинства здійснюється на принципах неухильного додержання Конституції України, вимог Загальної декларації прав людини, інших міжнародних правових норм і стандартів поводження з ув'язненими і не може поєднуватися з навмисними діями, що завдають фізичних чи моральних страждань або принижують людську гідність.

Статтею 11 цього Закону визначено, що медичне обслуговування, а також лікувально-профілактична і протиепідемічна робота в місцях попереднього

ув'язнення організовуються і проводяться відповідно до законодавства про охорону здоров'я.

Частиною 1 статті 8 Кримінально-виконавчого кодексу України серед основних прав засуджених визначено право на охорону здоров'я, гуманне ставлення до них та на повагу їх людської гідності; засуджені не повинні підлягати жорстокому, нелюдському або такому, що принижує їх гідність, поводженню.

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур або жорстокого, нелюдського або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Усупереч наведеним вимогам законодавства під час планового відвідування медичної частини 22.02.2023 виявлені порушення прав людини та суттєві недоліки у діяльності медичної частини, що потребують вжиття невідкладних заходів реагування щодо усунення виявлених порушень та недоліків, причин та умов, що їм сприяють, притягнення винних осіб до відповідальності.

Встановлено, що в порушення пункту 6 глави III розділу II «Порядку організації надання медичної допомоги засудженим до позбавлення волі», затвердженого спільним наказом Міністерства юстиції України та Міністерством охорони здоров'я України від 15.08.2014 № 1348/5/572 (далі – Порядок) відсутні дати та результати профілактичного медичного огляду засуджених, які реєструються у «Журналі обліку результатів проходження профілактичного медичного огляду», форма якого наведена в додатку 4 до Порядку.

Згідно пункту 7 глави III розділу II Порядку засуджені, які працюють на об'єктах харчування (крім робіт, пов'язаних з посадами продавців, завідувачів продовольчих та речових складів, комірників) та переробної промисловості, у будинках дитини, закладах загальної середньої освіти, підрозділах з професійної підготовки у спеціальних виховних колоніях, медичних частинах (фельдшерських пунктах) та лікарняних закладах Державної кримінально-виконавчої служби України (крім робіт, пов'язаних із наданням медичної допомоги), пральнях, лазнях, кімнатах для тривалих побачень, гуртожитках, клубах, на об'єктах водозабезпечення та каналізації, дільницях розведення і вирощування тварин, проходять обов'язкові попередні та

профілактичні медичні огляди відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23.05.2001 № 559 «Про затвердження переліку професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам, порядку проведення цих оглядів та видачі особистих медичних книжок», на кожного засудженого зазначеної категорії заводиться форма первинної облікової документації № 1-ОМК «Особиста медична книжка», затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21.02.2013 № 150, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 23.04.2013 за № 662/23194. Так, група НПМ зафіксувала відсутність особистих медичних книжок у засуджених в ДУ «Качанівська виправна колонія (№ 54)». Разом з тим групі НПМ було надано копії медичних книжок без результатів обстеження, що проводяться лікарями-спеціалістами (у тому числі лабораторних, клінічних та інших досліджень), які обов'язково заносяться до особистої медичної книжки.

В порушення вимог «Табеля оснащення обладнанням одного робочого місця лікаря-стоматолога та зубного техника», затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 11.04.2005 № 158, в медичній частині відсутній дентальний рентгенапарат, що унеможливує проведення поглибленого стоматологічного обстеження засуджених та не забезпечується своєчасне надання належної стоматологічної допомоги.

В порушення пункту 3 розділу 1 глави II спільного Наказу Міністерства юстиції України та Міністерства охорони здоров'я України від 15.08.2014 № 1348/5/572 «Про затвердження Порядку організації надання медичної допомоги засудженим до позбавлення волі» в медичних картках амбулаторного хворого 025/о відсутні додатки у вигляді фотографій наявних тілесних ушкоджень. Разом з тим, в порушення наказу Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України від 29.10.2021 № 318-ОД «Про затвердження карти первинної фіксації зовнішніх ушкоджень, інструкцій щодо її заповнення та форми журналу обліку виявлених тілесних ушкоджень», відсутній номер карти Муратової Т. М., який має відповідати порядковому номеру реєстрації пацієнта, зазначеному в «Журналі обліку фактів виявлених тілесних ушкоджень у засуджених». Також, в зазначеному журналі не заповнюється графа «Вжиті заходи та дата прийняття рішення за результатами перевірки».

Під час дослідження медичної документації встановлено, що на диспансерному обліку в установі перебуває 36 ВІЛ-інфікованих осіб. Проте в порушення «Клінічного протоколу антиретровірусної терапії ВІЛ-інфекції у дорослих та підлітків», затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 12.07.2010 № 551, хворим на ВІЛ з кінця 2021 року не проводиться обстеження на рівень CD4 клітин, що може призвести до порушення контролю ефективності призначеного лікування. В штаті медичної частини відсутній лікар-інфекціоніст.

В порушення вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України від 21.03.2012 № 182, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18.05.2012 за № 794/21107, «Про затвердження форм первинної облікової документації

і звітності з питань моніторингу лікування ВІЛ-інфікованих осіб та інструкцій щодо їх заповнення» в медичній частині не на всіх ВІЛ-інфікованих осіб заведена «Контрольна карта диспансерного нагляду за ВІЛ-інфікованою особою» № 030-5/о.

Медичним персоналом не ведеться «Книга обліку проведення санітарної обробки осіб, узятих під варту та засуджених». Відсутній окремий медичний кабінет у збірному відділенні установи.

У порушення вимог статті 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу», на виконання наказів Міністерства охорони здоров'я від 05.06.2019 № 1269 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги», від 06.02.2014 №101 «Про затвердження Примірною табеля (переліку) оснащення структурних підрозділів системи екстреної медичної допомоги» та постанови Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1122 «Про затвердження Порядку надання екстреної медичної допомоги особам, узятим під варту або яким призначено покарання у виді позбавлення волі» – в поточному році медична частина не забезпечена Налоксоном, що унеможливорює надання невідкладної медичної допомоги у випадках передозувань опіоїдами. Наркозалежним особам не забезпечується соціально-психологічний супровід, когнітивно поведінкова терапія (КПТ), профілактика рецидивів, мотиваційне інтерв'ю групи взаємодопомоги тощо.

У порушення вимог Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні», особи з інвалідністю не отримують належних діагностичних, лікувальних і реабілітаційних заходів. Встановлено, що у чотирьох осіб з інвалідністю відсутні індивідуальні програми реабілітації для таких осіб, а у сімох осіб не виконуються рекомендації індивідуальних програм реабілітації, у зв'язку з чим вони не отримують належних діагностичних, лікувальних і реабілітаційних заходів.

У порушення вимог Державних будівельних норм України В.2.2-17:2006 «Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення», в установі не створено умов щодо утримання людей з інвалідністю (відсутні пандуси, поручні тощо).

У порушення вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України від 16.12.2003 №584 «Про затвердження Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах», лікарські засоби зберігаються без урахування температурних режимів, зазначених виробниками. У приміщенні для зберігання лікарських засобів медичної частини відсутня можливість підтримання температури повітря відповідно до вимог Інструкцій про застосування лікарських засобів у літній період (відсутній кондиціонер) (пункт 4 розділ II, пункт 3 розділ V наказу Міністерства охорони здоров'я України № 584 у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України № 610 від 03.04.2022).

Деякі палати, коридор стаціонару, сходи на вході до медичної частини потребують проведення ремонтних робіт. Їх стан не відповідає вимогам статті 22

Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

Наведені порушення, у разі невжиття заходів до їх негайного усунення, можуть призвести до дискредитації держави Україна серед країн-членів Організації Об'єднаних Націй, беручи до уваги зобов'язання кожної з таких держав, згідно зі статтею 55 Статуту ООН, сприяти загальній повазі та додержанню прав людини й основних свобод.

Керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України від 23.12.1997 № 776/97-ВР «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»

ВИМАГАЮ:

1. Міністерству юстиції України розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених у ході реалізації функцій національного превентивного механізму наведених порушень прав людини та недопущення катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності медичної частини № 54 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Харківській та Луганській областях причин та умов, що їм сприяють, а також запобігання їх у подальшому.

2. Державній установі «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» розглянути подання та вжити невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав людей.

3. У спосіб, передбачений чинним законодавством, вжити заходів щодо притягнення винних осіб до встановленої законом відповідальності та про результати розгляду подання у місячний строк повідомити Уповноваженого, додавши на підтвердження відповідну інформацію та копії документів.

Звертаю увагу, що відповідно до статті 188⁴⁰ Кодексу України про адміністративні правопорушення невиконання законних вимог Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: Звіт про результати відвідування медичної частини № 54 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Харківській та Луганській областях на 8 арк. у 1 прим.

**Уповноважений Верховної
Ради України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Бохвалов А. 050-693-15-53

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№4685.2/1595.2/23/53/23/53 від 23.05.2023
КЕП: Лубінець Д. В. 23.05.2023 18:15
5FBB77F7B650371D04000000E88D010044560300